

TECHNISCHE FICHE VVSG-VERKIEZINGSMEMORANDUM

Fiche	Betere ondersteuning voor de regie en realisatie van een lokale integrale aanpak van radicalisering en polarisering
Hoort bij strategisch dossier	<i>SD3: samenleven in diversiteit</i>
Korte omschrijving	De lokale aanpak van radicalisering bevindt zich momenteel op een kantelmoment. De Syriëuittocht en de oorlogssituatie heeft ervoor gezorgd dat de terreurdreiging van de Islamitische Staat lijkt af te nemen. Toch dienen lokale besturen paraat te blijven om sluimerende signalen te capteren en adequaat te reageren op mogelijke vormen van extremisme (ook met aandacht voor een tegenbeweging van rechts-extremisme). Indien we in de toekomst verdere vervreemding willen vermijden, dienen we vandaag te investeren in een structureel en duurzaam beleid waarin diversiteitsbeleid, aanpak van gewelddadige radicalisering en polarisering een onderdeel vormt van een sociaal en preventief (veiligheids)beleid.

Wat ?

Er is nood aan een structureel en duurzaam beleid waarin de aanpak van radicalisering, polarisering en diversiteitsbeleid een onderdeel vormt van een sociaal en preventief beleid.

Hoe ?

In de hedendaagse samenleving zien we een evolutie ontstaan van anti-emanipatorische invloeden (m.n. negativisme tov bepaalde gemeenschappen) en destructief burgerschap (vb.: complottheorieën over gemeenschappen) waarin normen en waarden vaak haaks komen te staan op de democratische normen en waarden. Dergelijke signalen kunnen mogelijks duiden op een sluimerende vorm van radicalisering en polarisering die op lange termijn destructief kan zijn voor de samenleving. Om dergelijke tendensen en signalen te counteren dienen lokale besturen zich voor te bereiden om correct te antwoorden op de grieven en frustraties van individuen en gemeenschappen binnen de maatschappij. Dit vergt een complementaire aanpak inzake preventie en veiligheid. We vragen dan ook een integrale en gedragen aanpak over de bevoegdheden heen waarbij de centrale overheden de lokale besturen maximaal ondersteunen.

Een samenwerking tussen het federaal én Vlaams niveau dient zicht te vertalen in:

- Het uitvoeren van een interbestuurlijke akkoord over structurele en terugkerende budgetten – naar analogie met de aanbevelingen van de Parlementaire onderzoekscommissie Terroristische aanslagen¹ - voor de uitbouw van **het**

¹ In de aanbevelingen stelt de onderzoekscommissie vast dat tijdens de hoorzittingen is gebleken dat de budgetten voor de preventie van radicalisme/gewelddadig radicalisme te laag en relatief onbestendig blijken te zijn. Hierdoor botsten lokale besturen op grenzen en ontstaat onzekerheid. De commissie stelt dat dit haaks staat op de noodzaak acties op middellange en lange termijn te plannen. De onderzoekscommissie beveelt daarom aan om zo snel

veiligheids- en sociaal-preventief luik binnen de aanpak van radicalisering en polarisering met systematische monitoring en evaluatie van de effectiviteit van de lokale aanpak.

- Er is nood aan een concrete ondersteuning van de **lokale regierol** binnen de aanpak van radicalisering met de nodige middelen en doorzettingsmacht om –naar analogie met de Nederlandse Veiligheidshuizen- een professionele multi-agency aanpak uit te werken als brug tussen veiligheid en het sociaal preventief werk (welzijn, onderwijs, werk, etc.)
  - o Financiële toelage: Afsluiten van een convenant tussen de Federale Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, Justitie en Vlaams Minister bevoegd voor binnenlands bestuur enerzijds en gemeenten anderzijds waarbij een toelage toegekend wordt ter ondersteuning van de multi-agency aanpak in de Lokale Integrale Veiligheidscel (LIVC) (capaciteit, vroegdetectie, trajectopvolging – en begeleiding, etc.)
  - o Doorzettingsmacht: om te vermijden dat de verantwoordelijkheid van de opvolging van geradicaliseerde individuen blijft liggen bij het lokaal bestuur dient een afdwingend samenwerkingsprotocol te worden opgesteld, gecoördineerd op federaal niveau en uitgewerkt door de regio's, met richtlijnen rond deelname van de leden (o.a. CAW, CLB, CGG, OCMW, etc.) aan de multi-agency aanpak binnen de LIVC
  - o Informatieveiligheid: Om een efficiëntere trajectbegeleiding van geradicaliseerde individuen te organiseren, is er nood aan een juridisch kader rond de registratie en verwerking van gegevens van te bespreken individuen binnen de LIVC, in lijn met de geldende privacywetgeving
  - o Om afstemming met de Vlaamse lokale besturen te verzekeren is er nood aan structurele ondersteuning en betrokkenheid van de VVSG als partner die instaat voor de ondersteuning van de lokale besturen binnen de preventie van radicalisering en polarisering waarbij de VVSG zorgt voor informatiedeling, afstemming en coördinatie met de diverse federale (justitie, veiligheid, etc.) en Vlaamse (onderwijs, welzijn, jeugd, werk, etc.) beleidsdomeinen

- Om te vermijden dat het Vlaamse disengagementplan² voor geradicaliseerde individuen botst met het federale beleid inzake re-integratie van gedetineerden, dient de federale overheid, in samenwerking met de regio's, VVSG en de lokale besturen in te staan voor de uitwerking en coördinatie van een **sociaal re-integratieplan voor personen onder radicaliseringsstatuut**³ met duidelijke richtlijnen rond de rol van het lokaal bestuur, veiligheids- en socio-preventieve actoren, naar analogie van intenties opgenomen in het Federale

---

mogelijk structurele en terugkerende budgetten toe te kennen aan de lokale structuren die met de preventieve strijd tegen het radicalisme/gewelddadig radicalisme zijn belast

² Zie punt 6 “begeleiding van geradicaliseerde personen” binnen het actieplan preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering

³ Dit heeft betrekking op van gedetineerden met een radicaliseringsstatuut, gezinsleden van Foreign Terrorist Fighters en/of gezinsleden van gedetineerden met een radicaliseringsstatuut

preventieprogramma van gewelddadige radicalisering⁴ van 2013 en het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering van 2017

- Er is nood aan een stroomdiagram met verduidelijking van de rollen, informatiestromen en verantwoordelijkheden van alle actoren die betrokken zijn of mogelijks betrokken kunnen worden bij de re-integratie van personen met een radicaliseringsstatuut
- In samenwerking met de lokale besturen dienen er richtlijnen uitgewerkt te worden rond de overdracht van opvolging binnen de gevangenis van geradicaliseerde gedetineerden (bevoegdheid gevangenisdiensten + in sommige gevallen justitiehuisen) naar opvolging buiten de gevangenis (bevoegdheid CAW + lokaal bestuur als regisseur binnen de LIVC)

Op federaal vlak verwachten we:

- Het terug opnemen van het **stroomlijnen, ontwikkelen en ondersteunen van de beleidsinitiatieven** op federaal, regionaal en lokaal niveau (zoals opgenomen staat in het Federale preventieprogramma van gewelddadige radicalisering):
- Het uitwerken van **internationale afspraken omtrent de bestuurlijke opvolging** van geradicaliseerde individuen en de mogelijkheid tot uitwisselen van informatie
- **Betrokkenheid van de VVSG** bij de afstemming tussen de diverse beleidsniveaus waarbij de VVSG als belangenbehartiger en ondersteuner van de leden (i.e. Vlaamse lokale besturen) ageert
- Tegengaan van polarisering in de maatschappij door het verankeren van een **diversiteitbeleid binnen het veiligheidsbeleid** zoals omschreven in het nationale en het zonale veiligheidsplan

Op Vlaams niveau verwachten we:

- Het verder opnemen van het **stroomlijnen, ontwikkelen en ondersteunen van de beleidsinitiatieven** op federaal en lokaal niveau (zoals opgenomen staat in het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering):
- Om te vermijden dat het beleid van radicalisering en polarisering stopt aan de gemeentegrenzen, is er nood aan **intergemeentelijke samenwerkingen** die kunnen leiden tot een olievlek van lokale besturen die samen inzetten op de bestrijding van radicalisering en polarisering.
- **Verankering van de ondersteuning van de VVSG** om op structurele wijze te zorgen voor uitwisseling van goede praktijken, expertisebevordering en lokale besturen te helpen bij het opzetten en uitvoeren van een brede preventieve en integrale aanpak van radicalisering en polarisering en zo de draagkracht te vergroten van de lokale besturen

---

⁴ Onder punt 6 "Preventie van radicalisering en deradicalisering in de gevangnissen" stipuleert de Federale overheid werk te maken van een omkadering van de geradicaliseerde personen die vrijkomen (buiten de bevoegdheden inzake politionele en gerechtelijke veiligheid uiteraard)

- Om te vermijden dat het Vlaams actieplan 2017 inzake aanpak radicalisering en polarisering te veel focust op Islamistisch geïnspireerde radicalisering, is er nood aan de uitwerking van een concrete **aanpak van andere vormen van extremisme** door:
  - o Sensibilisering over andere vormen van extremisme (rechts- en links-extremisme, dierenrechtenactivisme, milieuactivisme, etc.) en de dynamiek van polarisering
  - o Inzetten op mediawijsheid
  - o Inzetten op weerbaarheid van jongeren
  - o Inzetten op bemiddeling
  - o Inzetten op signaalherkenning

Effecten:

Door in te zetten op een betere ondersteuning en versterkte lokale regie creëren de centrale overheden:

- Versterkt en weerbaar lokaal bestuur als ankerpunt voor de lokale inclusieve aanpak
- Versterking van lokale gemeenschappen door sensibilisering rond aanpak radicalisering en polarisering
- Versterking van sociale veiligheid door het wegwerken van onveiligheidsgevoelens en polarisering
- Versterken van een divers veiligheidsbeleid

Contactpersoon VVSG | *Maarten De Waele*